

Az ekkleziák pénzvagyoná.

Az 1875-ik évben Sepsi-Miklósvár, Felső-Fejér, Udvarhely, Keresztur, Maros meg Torda-Aranyos körben tartott esperesi vizsgálatokról szóló jegyzőkönyvek szerint, a menyinyiben a nem eléggé világos, szabatos s különösen nem egyöntetű adatokból össze lehetett állítani a hat körbeli összes ekkleziák pénzvagyoná a következőleg állott:

1) Pénztár maradék az év végével	21,640	frt.	20	kr.
2) Tőkepénz	77,374	"	19	"
3) Alapítvány meghatározott célra	23,528	"	78	"
4) Magtári pénz	2,241	"	20	"
együtt	124,784	"	37	"

Magtárak tartalma mindenféle gabonában együtt 8515 véka.

Szép összeg oly szegény bitközségben, mint mi vagyunk; pedig ez összegbe nincsenek beleszámítva a hátrálék-kamatok, s más czimeken bizonyosan lenni kellett, már esedékesé vált béveendőik. Minket, kik ez ügyet papirosan látjuk és onnan itéljük meg, a meritett adatok nem csüggesztenek sőt reményre és bizalomra serkentenek s arra a hiedelemre vezetnek, hogy ekkleziáink pénzeinek kezelése még sem lehet oly rossz, milyennek e folyóirat legutóbbi füzetében Rédiger Géza ur rajzolta.*) Erre igen lényeges és döntő tanubizonyoságot látok én a fennebbi kimutatás 1-ső pontja alatt álló összegben, mely szerint a számadások bezártával a tőkékhez és jövedelmekhez arányosítva igen jelentékeny pénztári maradék volt, s a hat körben alig volt pár ekklezia, melynek számadása fölülköltsést mutat ki, s azt is nagyon csekélyet.

Megengedem, hogy a pénztári maradékok közül igen nagy rész vétetett csak a kezelők felelősségére készpénz gyanánt; látom azt is, hogy pénzelhelyezéseknél nem mindenütt és mindig azt a kötelezvényt használják, melyet az E. K. Tanács kinyomatva, kellő számban kiküldött; tudom és látom, hogy az elhelyezett pénzek nagyobbára épen nincsenek biztosítva. Mind ez baj; de az is igaz, hogy az ekkleziák ez évben szép összeget gazdálkodtak meg, s hogy pénzvagyonuk habár lassan, de gyarapszik; erre például felhozom Maroskörünket, melyben nem véve tekintetbe a vásárhelyi kiválóan tőkével bíró ekkleziát, nagyobbára kicsiny és gyenge ekkleziáink jelentékeny pénzvagyont gazdálkodtak össze.

*) A mi tapasztalatunk szerint épen olyan rossz, vagy talán még rosszabb. Szerk.

Kétségen kívül történhetik és történik sok oly visszaélés, mulasztás, melyeket Rédiger ur jelzett s a melyekre nézve szigorú intézkedéseket hoz ajánlatba. Magam is ohajtom azok megszüntetését, ámbár az ajánlott eszközök foganatosítása eredményétől félek; másfelől reménylem, hogy központi és körüli hatóságaink által újabb időkben ez ügyben is tanusított óvatos és határozott intézkedések kedvezőbb viszonyokat eredményeznek.

Lehetetlen mégis nem aggódni ez ügy megfontolásánál. Ennem a pénzek elhelyezése aggaszt. Az özszes pénz ugyanis az ekklezsiák egyes tagjainál van elhelyezve; az ekklezsiákban az egyes hiveken tetemes adósság van. Ezt tartom én calamitásnak, mely annál szomorítóbb, mert folytonosan szaporodik, még pedig rendesen nagyobb mértékben.

Az adósság, ha a kölcsön vett pénzt értékesíteni, egyszerűen szólva, haszonnal forgatni tudjuk, áldás; ha nem kellően, vagy éppen semmit sem jövedelmező beruházásokra fordítjuk, csapás és méreg mely megsemmisít.

Sajnos, de bátran elmondhatjuk, hogy ekklezsiáink adós tagjairól az érem ez utóbbi lapja szól, kivált faluhelyeken, hol a pénzértékesítésnek, haszonnali forgatásnak módja nagyon korlátolt lehet.

Még kedvetlepitőbb az, hogy az ekklezsiák pénze, kedvező viszonyok közt is nagyon drága. Az E. K. Tanács a 10% maximumot állította meg; az ekklezsiák azonban a jelen rossz pénzvisszonytal és szokatlanul magas kamatláb által csábítatva 6—40%-kal helyezik el pénzeiket; legáltalánosabb a 12—15%. Pedig csak tiznél is nagyobb százalék akár rendesen fizeti az adós a kamatot, még inkább ha új adósságképen tőke tartozásához csatolja, mulatlanul tönkre teszi az adóst.

A bajt növeli még az is, hogy az ekklezsiák egyes hivei az ekklezsiák pénzét eddig mintegy közös vagyonnak nézték s talán maig is nézik; meggondolatlanul, kellő óvatosság nélkül vették fel; a könnyű adósságesinálhatás csábító kedves, mely vesztünkre jár. Az ekklezsiák vagyona kezelését illetőleg az újabb időkben életbe léptetett és léptetendő szigorubb intézkedések legelső jó következése reménységem szerint az leend, hogy a hivek kölcsönzési kedvét lankasztani fogja, s nem fog megtörténhetni, hogy az ekklezsiák pénztárai meggyarapodjanak, az egyes hivek elszegényedjenek.

Az E. K. Tanács néhány héttel ezelőtt megbizta a pénzügyi bizottmányt, hogy az ekklezsiák pénzei kezelése tekintetéből hozandó intézkedésekre nézve tervezetet adjon. Ohajtásom, hogy az általam jegyzett calamitásnak útját állani sikerüljön.

Szerényebben jövedelmező, de biztos s különösen hitfeleinket nem ruinaló elhelyezési módnak látom első sorban a takarékpénztárba, aztán az értékpapirokba, végül a fekvő birtokba való elhelyezést, vagy mind a hármat megosztva.

Kovácsi Antal.